

Sjur Gjestvang
Rossgutua 171
2848 Skreia
/OL Toten-Troll

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marie-Louise Olsen, 61 26 60 76

Torsæterkampen NR - tillatelse til skiorienteringsløp - avslag til preparering av ekstra skiløyper

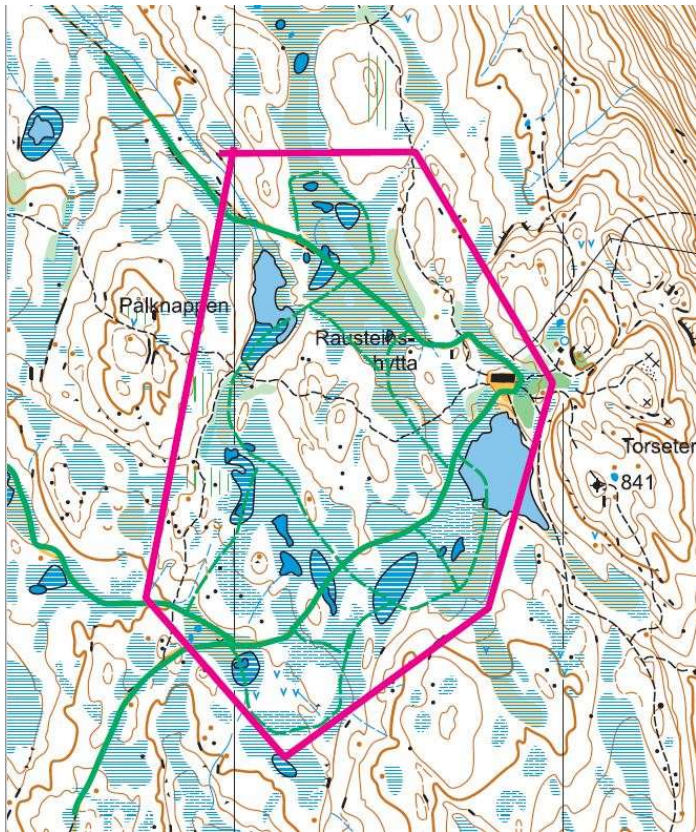
Med hjemmel i verneforskrift for Torsæterkampen NR § 7 l) gir Statsforvalteren tillatelse til å gjennomføre et skiorienteringsløp for barn på eksisterende løypenettverk i Torsæterkampen NR. Tillatelsen er gitt på bestemte vilkår som er beskrevet nedenfor.

Med hjemmel i verneforskrift for Torsæterkampen NR § 5 a) avslår Statsforvalteren søknaden om preparering av ekstra skiløyper med snøskuter i reservatet. Dette begrunnes med at tiltaket fører til økt motorisert ferdsel og unødig forstyrrelser i et sårbart naturreservat, og samtidig strider mot vernevedtakets formål.

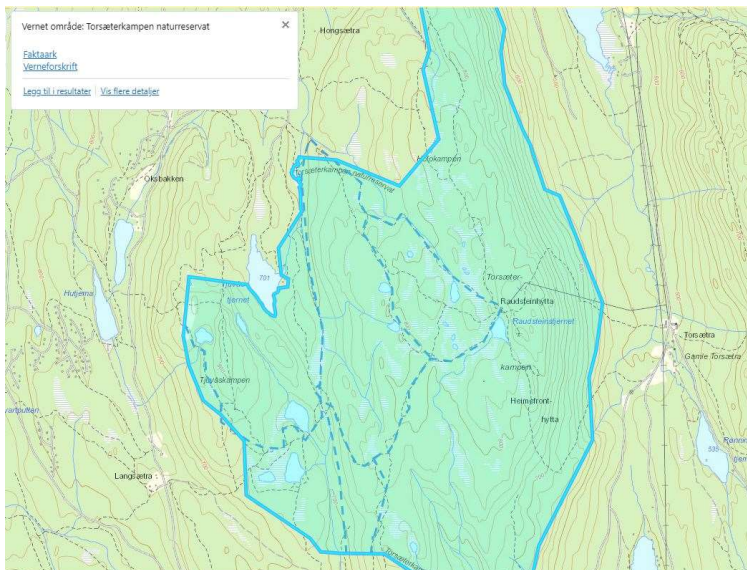
Søknad

Statsforvalteren viser til OL Toten-Troll v/ Sjur Gjestvang sin søknad mottatt på e-post, datert 26. januar 2021, supplert av e-post med svar på oppklarende spørsmål, datert 29. januar 2021. I søknaden ønskes tillatelse for bruk av snøskuter til oppkjøring av ekstra skiløyper i Torsæterkampen naturreservat i forbindelse med ønsket om å avholde et skiarrangement.

Det søkes om tillatelse til å kjøre opp 2,5 km med ekstra løyper (kart 1 side 2), i tillegg til de eksisterende løypene i reservatet. Formålet med de ekstra løypene er å legge til rette for et familiearrangement/skiorientering for barn 27. februar 2021, der det forventes en deltakelse på omtrentlig 25-40 personer. Arrangementet og løypene ønskes tilrettelagt på myrområdet nær Rausteinshytta (kart 1 side 2). Det opplyses at det ikke er behov for rydding av vegetasjon.

Kart 1. Utsnitt av Torsæterkampen NR klippet fra søknaden. Grønn stipla linjer = omsøkte 2,5 km ekstra løyper.

Kart 2. Utsnitt av Torsæterkampen NR. Blå stippet linjer = eksisterende tillate skiløyper.

Lovgrunnlag

Torsæterkampen naturreservat ble opprettet 25. januar 2013 og har som formål å bevare et relativt stort skogområde med stor variasjon i skog- og naturtyper og med forholdsvis store, sammenhengende arealer gammel naturskog, noe som er sjeldent i regionen. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Stedvis er det store konsentrasjoner død ved og gode forekomster av sjeldne og sårbare arter av lav, bl.a. huldrestry, og vedboende sopp.

Det må ikke foretas noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er også vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser. Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt, jf. verneforskriften § 3 d) og motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, jf. § 5 a).

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad med hjemmel i § 7 l) gi dispensasjon fra aktiviteter nevnt i § 3 d). Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til nødvendig motorisert ferdsel herunder bruk av snøskuter og prepareringsmaskin for oppkjøring av eksisterende skiløyper, jf. § 7 n) pkt. 8. Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid også gi dispensasjon til utbedring og omlegging av eksisterende skiløypetraseer, jf. § 7 f) og etablering av nye stier og skiløyper og annen tilrettelegging for friluftsliv, så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende, jf. § 7 g).

Verneforskriften for Torsæterkampen naturreservat har ingen spesielle unntaksbestemmelser for å etablere ekstra og midlertidige skiløyper med snøskuter for å gjennomføre ulike arrangementer og søknad må vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmel § 48. Bestemmelsen sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være til stede for at dispensasjon skal kunne gis.

Det følger av naturmangfoldloven § 7, at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Statsforvalterens vurdering

Et naturreservat er den strengeste verneformen med hjemmel i naturmangfoldloven. Denne verneformen brukes for å sikre urørt eller tilnærmet urørt natur eller spesielle naturtyper som det er knyttet internasjonale, nasjonale eller regionale verneverdier til. Utviklingen i naturreservatet skal være mest mulig naturstyrt. Stillhet og fravær fra motordur og motoriserte kjøretøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur da spesielt av hensyn til dyrelivet. Det er derfor et overordnet mål å begrense omfanget av motorisert ferdsel og forstyrrelser i slike biologiske naturreservater som Torsæterkampen naturreservat til det strengt nødvendige. Områdets største naturverdier er knyttet til forholdsvis store arealer med fuktig, gammel granskog med død ved i forskjellige nedbrytningsstadier. Flere relativt krevende arter er påvist, både typisk gammelskogarter og varmekjære arter. Ved Torsæterkampen naturreservat er det også registrert en rekke sensitive fuglearter. Det fremheves at området blant annet fungerer som levested for lirrype som er nært truet (NT), arten oppholder seg i reservatet også på vintertid.

Naturmangfoldlovens § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Med bakgrunn i en relativt nylig verneplanprosess, naturfaglige registreringer og fagrapporter, generell kunnskap om sårbarhet og forstyrrelser i området, samt registreringer av naturtyper og arter i tilgjengelige naturbaser, mener Statsforvalteren å ha tilstrekkelig kunnskap gjeldende reservatets biologiske mangfold.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Den samlede belastning på økosystemet som helhet må i nåtid og fremtid

tillegges vekt, blant annet for å forhindre en gradvis forvitring av leveområder, hvor tiltakene finner sted «bit- for-bit», med risiko for at den samlede belastning blir så stor at det kan få signifikante konsekvenser for arter og naturtypers bevaringsstatus.

A/ Å gjennomføre et skiorienteringsløp.

I forbindelse med vernet av Torsæterkampen naturreservat ble det fastsatt et forbud mot idrettsarrangementer for å redusere den samlede belastningen på verneverdiene og som kan virke forstyrrende på dyrelivet eller føre til skader på plante- og dyreliv. Statsforvalteren ønsker likevel å legge til rette for at naturreservatet kan brukes i friluftssammenheng, dersom det ikke går på bekostning av verneverdiene. Vi vurderer ikke at ett skiarrangement (1 dag) i perioden 27. februar-7. mars 2021 på løyper som allerede er velbenyttet vil føre til en merkbar merbelastning av området. Verneforskriftens § 7 l) åpner også opp for at et arrangement som det omsøkte kan tillates, og innenfor denne rammen er det også mulighet for å gå opp skitraseer med ski. Etter Statsforvalterens oppfatning vil orienteringsløpet på nærmere angitte vilkår i liten grad komme i konflikt med verneverdiene og hovedformålet med opprettelsen av naturreservatet. Vi anser derfor ikke at det er nødvendig med avbøtende tiltak eller kostnadskrevenne tiltak for å unngå miljøskade jf. naturmangfoldloven §§ 11 og 12. Vi forutsetter at det ved gjennomføring av orienteringsløpet tas hensyn til andre brukere/besøkende som benytter løypene.

B/ Oppkjøring av ekstra skiløyper med snøskuter.

Motorferdsel innenfor verneområder er regulert strengere enn det som gjelder ellers i utmark. Det er gjennom verneplanen vurdert at bruk av nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med oppkjøring av eksisterende skiløyper kan tillates etter søknad, jf. egen dispensasjonsbestemmelse i verneforskriften. Slik er det allerede gitt tillatelse, med hjemmel i verneforskriften for reservatet, til å kjøre opp eksisterende skiløyper (kart 2 side 2), samt til å frakte varer til Rausteinshytta. Vi har forståelse for at søker ønsker å etablere flere løyper i forbindelse med orienteringsløpet, men det er vår vurdering at dette ikke kan betegnes som nødvendig motorisert ferdsel og at kjøringen vil medføre unødvendige forstyrrelser av dyrelivet i området. Det er ikke lagt til rette for at hjemmelen i § 7 l) gir adgang til også å kunne gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med slike arrangementer. Statsforvalteren vurderer at omsøkte kjøring med snøskuter for å preparere supplerende og midlertidige skiløyper i Torsæterkampen NR, gjør at totalbelastningen på reservatet kan komme i vesentlig konflikt med vernevedtakets formål og naturmangfoldlovens § 9 «før-vare-prinsippet» tas i bruk. Naturmangfoldlovens §§ 11-12 regnes ikke som relevant i saken.

Vi gjør oppmerksom på at vernebestemmelsene i naturreservatet ikke er til hinder for å kunne gå opp/etablere enkle midlertidige skiløyper til fots, gjennom f.eks. at flere personer trækker opp løyper i medhold av ferdselsrett i utmark, jf. friluftslovens § 2. 1. ledd (ferdsel i utmark, allemannsretten). Vi mener at dersom det aktuelle skiorienteringsløp krever egne løyper preparert med snøskuter eller annet beltegående kjøretøy, så må slike etableres utenfor Torsæterkampen NR.

Det er en reel risiko for at flere vil søke om dispensasjon til slike tiltak, hvis ytterligere motorferdsel for løypekjøring med idrettsarrangement til formål tillates innenfor verneområder.

Presedensvirkningen av en eventuell dispensasjon til omsøkte tiltak mener Statsforvalteren er problematisk og er tillagt vekt.

Vedtak

A/ Med hjemmel i verneforskriften for Torsæterkampen NR § 7 l) gir Statsforvalteren OL Toten-Troll **dispensasjon** fra verneforskriftens § 3 d) til å gjennomføre skiorienteringsløp for barn i reservatet. Tillatelsen er gitt da det omsøkte orienteringsløp ikke vurderes å påvirke verneverdiene nevneverdig og ikke strider mot vernevedtakets formål.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Tillatelsen gjelder for ett arrangement (1 dag) i perioden 27. februar- 7.mars 2021.
- Deltagerantallet ligger på inntil 60 personer.
- Deltagere må ikke etterlate noen former for søppel.
- Tiltakshaver medbringer denne dispensasjonen ved arrangementet.

For en god ordens skyld gjør vi oppmerksom på at denne dispensasjonen kun gjelder etter verneforskrift for Torsæterkampen NR. Dere må selv innhente andre nødvendige tillatelser herunder tillatelse fra grunneier.

B/ Statsforvalteren i Innlandet gir OL Toten- Troll **avslag** på søknad om preparering av ekstra skiløyper med snøskuter for avholdelse av skiarrangement i Torsæterkampen NR. Dette begrunnes med at tiltaket fører til økt motorisert ferdsel og unødige forstyrrelser i et sårbart naturreservat, i et tidsrom der fugler og dyrelivet er ekstra sårbare for forstyrrelser og samtidig strider mot vernevedtakets formål.

Avslaget er gitt med hjemmel i verneforskriften for Torsæterkampen naturreservat § 5 a) og i naturmangfoldloven § 48.

Vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra dette brev er mottatt. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie-Louise Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

ØSTRE TOTEN KOMMUNE	Postboks 24	2851	LENA
Erlend Slokvik	Kronborgsæterlinna 63	2848	SKREIA
Statens Naturoppsyn (SNO lokalt)			